

Domov>Sprožitve sodnega postopka>Mediacija>Družinska mediacija>**Družinska mediacija**
Družinska mediacija

Finska

Na Finskem obstajajo trije različni postopki družinske mediacije: (1) izvensodna mediacija; (2) sodna mediacija kot neodvisni postopek in (3) mediacija kot del izvršitve odločbe o varstvu in vzgoji otroka ali pravici do stikov.

1. Izvensodna mediacija

V skladu z zakonom o zakonski zvezi (234/1929) je treba spore in pravna vprašanja, ki nastanejo v družini, najprej poskušati rešiti s pogajanjem med družinskimi člani in o njih odločiti sporazumno. Če družinski člani pri reševanju sporov potrebujejo zunanjo pomoč, lahko zanjo zaprosijo družinske mediatorje, ki jih zagotovijo občinski odbori za socialno varstvo. Družinski mediatorji, ki so imenovani za nalogo, so večinoma zaposleni pri službah za razvojno in družinsko svetovanje ter drugih socialnih službah. Družinska mediacija je ločena od drugih socialnih storitev in storitev družinskega svetovanja, njen namen pa je z medsebojnimi pogovori in pogajanjem strank najti rešitve za njihove spore. Poleg občin storitve mediacije zagotavljajo centri za družinsko svetovanje, ki delujejo v okviru cerkve, pa tudi druge organizacije in posamezniki, ki so pooblaščen za opravljanje mediacije.

Posebna naloga mediatorja je, da zaščiti pravice otrok v primeru razveze zakonske zveze. Mediator pomaga staršem, da po mirni poti uredijo vsa vprašanja, povezana z otroki. To med drugim vključuje dogovore o tem, ali bodo otroci ostali v skupnem varstvu in vzgoji obeh staršev, s kom bodo živeli in kako bodo urejeni stiki z drugim staršem ter kako si bodo starši razdelili odgovornost za preživljanje otrok. Če se starši sporazumejo, jim mediator pomaga sestaviti pogodbo. Da bi bil sporazum izvršljiv, mediator pozove starše, naj ga potrdijo pri uradniku za otroško skrbstvo. Potrjeni sporazum je enakovreden sodni odločbi.

Družinska mediacija je prostovoljna, zaupna in brezplačna. Na službe za družinsko mediacijo se lahko obrne družina kot celota, zakonca skupaj ali posamično.

2. Sodna mediacija

Sodišča lahko posredujejo v zadevah, povezanih z varstvom in vzgojo otrok, nastanitvijo, pravico do stikov in preživnino za otroke (člen 10 zakona o mediaciji v civilnih zadevah in potrjevanju dogovorov na splošnih sodiščih, 394/2011). Mediacija je postopek, ki je ločen od sodnega postopka. Je prostovoljna, vendar je zanjo potrebno soglasje obeh staršev. Je hitrejša in cenejša od sodnega postopka.

Mediacija se začne, ko stranke zanjo zaprosijo sodišče. Zadeva se lahko v mediacijo predloži tudi po začetku sodnega postopka. Mediacija se lahko kadar koli konča. Mediator je sodnik, ki mu pomaga strokovnjak, običajno psiholog ali socialni delavec. Strankam v mediaciji lahko pomaga odvetnik po njihovi izbiri ali drug pomočnik. Pri sodni mediaciji je mogoče zaprositi za pravno pomoč iz državnih sredstev za kritje plačila za pomočnika. Pri sodni mediaciji je treba zaščititi otrokovo korist. Sodišče mora pri presoji, ali je sporazum mogoče potrditi, upoštevati zakon o varstvu in vzgoji otroka ter pravici do stikov (361/1983) in zakon o preživljanju otroka (704/1975). Potrjeni sporazum je enakovreden sodni odločbi. Če sporazuma ni mogoče doseči, o zadevi odloči sodišče. Če je bila zadeva predložena v mediacijo iz sodnega postopka in se mediacija izkaže za neuspešno, se zadeva vrne v sodni postopek.

3. Mediacija kot del izvršilnega postopka

Ta oblika mediacije je na voljo samo, če je eden od staršev začel izvršilni postopek na okrožnem sodišču. V takem primeru sodna odločba že obstaja, vendar je drugi od staršev ni upošteval.

V skladu z zakonom o izvrševanju odločb o varstvu in vzgoji otroka ter pravici do stikov (619/1996) sodišče praviloma določi mediatorja, kadar se izvršitev odločbe o varstvu in vzgoji otroka ter pravici do stikov zahteva na sodišču. Mediator je običajno psiholog, ki se spozna na psihologijo otroka, socialni delavec, ki se razume na zaščito otrok, ali uradnik za otroško skrbstvo. Namen mediacije je olajšati sodelovanje med starši otrok ali drugimi zainteresiranimi stranmi z namenom zagotovitve dobrobiti otroka. Mediator organizira sestanek med starši in opravi zasebni pogovor z otrokom (ali otroki), da bi izvedel za njegove želje in mnenja, če je to mogoče glede na starost in razvojno stopnjo otroka (ali otrok). Mediator za sodišče pripravi poročilo o mediaciji. Če mediacija ne prinese sporazuma med starši, sodišče v zadevi odloči tudi na podlagi mediatorjevega poročila.

O mediatorjih

Za organizacijo družinske mediacije so odgovorni občinski odbori za socialno varstvo. Kontaktni podatki občin so na voljo na spletnem naslovu:

<http://www.kunnat.net/fi/Yhteystiedot/kunta-alan-yhteystiedot/kunnat/Sivut/default.aspx>.

Finska odvetniška zbornica usposablja odvetnike za delo mediatorjev v sporih na področju družinskega prava:

http://www.asianajaliitto.fi/asianajopalvelut/etsi_asianajaja.

Za sodno mediacijo so pristojna okrožna sodišča. Kontaktni podatki okrožnih sodišč so na voljo na spletnem mestu pravosodne uprave:

<http://oikeus.fi/tuomioistuimet/karajaoikeudet/fi/index/yhteystiedot.html>.

O mediaciji

Mediacija na spletnem mestu pravosodne uprave: <http://oikeus.fi/fi/index/esitteet/perheasioidensovittelun.html>.

Brošura ministrstva za pravosodje o sodni mediaciji v sporih glede varstva in vzgoje otrok:

https://oikeus.fi/en/index/esitteet/expert-assistedmediationofcustodydisputes_2.html.

Brošura v angleščini: https://oikeus.fi/en/index/esitteet/expert-assistedmediationofcustodydisputes_2.html.

Nacionalni inštitut za zdravje in blaginjo, Priročnik o zaščiti otrok, družinska mediacija:

<https://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/erityiskysymykset/lapsen-asema-erolilanteessa/perheasioiden-sovittelun>.

Postopek za mirno reševanje zadev na področju družinskega prava pri finski odvetniški zbornici:

http://www.asianajaliitto.fi/asianajopalvelut/sovintomenettely/sovintomenettely_perheasioissa.

Finski forum za mediacijo:

<http://www.ssf-ffm.com/index.php>.

Nacionalna zakonodaja

Posamezne določbe o družinski mediaciji so vključene v naslednje zakone:

zakon o zakonski zvezi (234/1929):

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1929/19290234?search%5btype%5d=pika&search%5bpika%5d=avioliittolaki#O1L5>;

zakon o varstvu in vzgoji otroka ter pravici do stikov (361/1983):

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1983/19830361>;

zakon o izvrševanju odločb o varstvu in vzgoji otroka ter pravici do stikov (619/1996):

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19960619>;

zakon o mediaciji v civilnih zadevah in potrjevanju dogovorov na splošnih sodiščih (394/2011):

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110394>.

Zadnja posodobitev: 08/02/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.